

Galéria umenia Ernesta Zmetáka v Nových Zámkoch, Björnsonova 1 **Nitriansky samosprávny kraj**

Názov výstavy: **Z DEPOZITÁRA.
ZO ZBIERKY STARÉHO EURÓPSKEHO UMENIA
Z DARU DANICE A ERNESTA ZMETÁKOVCOV**

Termín: 26. 1. 2017 — 18. 3. 2017

Kurátor výstavy: Martin Šugár

Otvorenie výstavy: štvrtok 26. 1. 2017 o 17.00 hod

Výstava s názvom *Z depozitára* predstavuje olejomaľby zo 17. až 19. storočia, momentálne nezaradené do stálej expozície. V určitom zmysle môže byť prehliadka diel z depozitára videná ako doplnok k stálej expozícii: Diela starého európskeho umenia zo zbierky Ernesta Zmetáka a Danice Zmetákovej sú po prvý raz prezentované nerozdelene – hoci nejde o jediný cieľ, aký sa výstavou sleduje.

Kolekcia dostala svoju ucelenú podobu niekedy na prelome 60. a 70. rokov minulého storočia. Popri jej zostavovaní sa rodila tiež úvaha darovať ju štátu. Konkrétnym krokom bolo stretnutie s vtedajším ministrom kultúry Miroslavom Válkom v roku 1971, ktorému manželia Danica a Ernest Zmetákovci predložili svoju ponuku darovať štátu za určitých podmienok 90 diel. Trvalo takmer desať rokov, keď sa zo súkromnej zbierky dňa 1. januára 1979 stala verejná inštitúcia – Galéria umenia v Nových Zámkoch (Galéria umenia Ernesta Zmetáka v Nových Zámkoch od 1.1.2012).

Výstava predstaví 35 diel. Viaceré sú predstavené verejnosti po prvý raz, niektoré dokonca neboli publikované. To bol jeden z dôvodov preveriť doterajšie poznatky o prácach neznámych maliarov. Hoci sa výskum iba začal, podarilo sa navrhnúť nové atribúcie — inými slovami diela neznámych umelcov mohli byť pripísané konkrétnym maliarom. Upresnila sa ikonografia obrazov (teda zobrazené témy) a tiež ich datovanie. V dvoch prípadoch sa podarilo identifikovať doposiaľ neznáme osoby na portrétoch ako významné osobnosti maďarských dejín. Vo svetle týchto zistení sa zbierka starého európskeho umenia Danice a Ernesta Zmetákovcov javí v novom kontexte, ktorý podčiarkuje jej význam.

Pri otvorení výstavy bude predstavený sprievodný katalóg k výstave. Zhrňuje doterajšie poznatky o dielach, doplnené o nové údaje z výsledkov reštaurátorského prieskumu. Nie všetky zistenia sú zhrnuté na jeho stránkach, zato dostanú priestor na výstave. Tá je koncipovaná tak, aby si návštevník galérie sám prešiel cestu z depozitára cez diela reštaurátora a pracovníka historika umenia až k výsledku, ktorým je exponát so štítkom na stene a jeho reprodukcia v katalógu s rozšírenou informáciou. Cieľom je upozorniť, že vlastníť zbierku umeleckých diel, vedieť o nich aspoň základné informácie, identifikovať ich tvorcov, poznať ich vek, techniku, námety, ktoré zobrazujú, rozpoznať kontext, ktorého sú súčasťou – nie je samozrejmosťou.

Výstava v Galérii umenia Ernesta Zmetáka v Nových Zámkoch potrvá do 18. marca 2017. Prehliadky výstavy s komentárom kurátora sa uskutočnia v utorok 14. februára 2017 a v utorok 14. marca 2017 vždy o 17.00 hod.

Martin Šugár

<https://www.galerianz.eu/>

sledujte nás aj na Facebooku (Galéria umenia Ernesta Zmetáka v Nových Zámkoch)

Ernest Zmeták (*1919 Nové Zámky — † 2004 Bratislava) patrí k významným slovenským maliarom, ktorý svoje štúdium absolvoval na budapeštianskej Akadémii výtvarných umení u Vilmosa Aba-Nováka, hoci pôvodne mal v roku 1938 nastúpiť na pražskú akadémiu. Do povedomia sa dostal aj ako zberateľ a znalec výtvarného umenia. Poslednou prehliadkou umelcovej tvorby a zberateľstva bola výstava *Ernest Zmeták – posledný klasik*, ktorá sa uskutočnila na pôde Slovenskej národnej galérie v Bratislave v roku 2011 a potom bola reinštalovaná v priestoroch domovskej galérie v Nových Zámkoch, ktorá uchováva podstatnú časť jeho pozostalosti.

Danica Zmetáková (*1940 Bratislava) je historička a teoretička umenia, kurátorka početných výstav. Špecializuje sa na slovenskú a európsku kresbu a maľbu 19. storočia (Karol Ľudovít Libay, Maximilián Schurmann, F. C. von Scheidlin). Je autorkou, resp. spoluautorkou viacerých monografií slovenských výtvarných umelcov (Ernest Zmeták, Viliam Malík, Koloman Sokol, Ladislav Mednyánszky, František Reichentál, Jozef Kostka, Ján Želibský, Cyprián Majerník, M. A. Bazovský, Martin Benka, Ján Mudroch).

Martin Šugár (*1974 Piešťany) je historik umenia a súdny znalec pre umelecké diela a starožitnosti. Štúdium absolvoval v Bratislave a v Prahe. Pracoval ako kurátor zbierky starej kresby a grafiky v Slovenskej národnej galérii v Bratislave. Od roku 2016 je kurátorom starého európskeho umenia v Galérii umenia Ernesta Zmetáka v Nových Zámkoch.